

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 26. I 1960.

Amministrazione delle finanze c/a Villain
& Fassio i Compagnia internazionale di
Genova

Noleggio - Obveze stranaka

Medju strankama je nastao spor o pravnoj prirodi sklopljenog ugovora o iskorišćivanju broda i - dosljedno tome - o dužnostima koje je na sebe preuzela stranka koja je dala brod na iskorišćavanje. Sud je došao do uvjerenja da se u konkretnom slučaju radilo o tipu ugovora koji je u talijanskom pravu poznat pod imenom "noleggio". Prema tom ugovoru osoba koja je dala brod (noleggiante) obvezuje se samo na vršenje navigacije, a ne preuzima obveze u pogledu prijevoza tereta. Za eventualne greške zapovjednika i posade u pogledu prijevoza, predaje i uopće manipulacije teretom noleggiante ne odgovara, već za njih preuzima rizik osoba koja je primila brod (noleggiatore).

/Dir.mar.1960, I, str.46-54/

B.J.

Bilješka.- Talijanski Zakonik o plovidbi pod ugovorom "noleggio" smatra tip ugovora koji je inače poznat pod nazivom "time-charter". Pravna priroda tog ugovora je u teoriji i praksi pomorskog prava danas veoma sporna, pa tako nema jedinstvenog mišljenja o sadržaju međusobnih prava i obveza stranaka vezanih tim ugovorom. Naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova ne normira posebno taj tip ugovora. On je u našem zakonu obuhvaćen pojmom "brodarskog ugovora na vrijeme za prijevoz cijelim brodom". Taj ugovor - za razliku od talijanskog prava - spada medju ugovore o prijevozu stvari. Osoba koja je dala brod u "time-charter" - brodar - odgovara ne samo za plovidbu broda nego i za prijevoz stvari, pa preuzima i odgovornost za djela zapovjednika i članova posade i u pogledu tereta. Ta odgovornost brodara nije ograničena samo na odnose izmedju brodara i osobe s kojom je brodar sklopio ugovor o time-charteru, već brodar odgovara i trećima s kojima je time-charterer sklopio ugovor o prijevozu. Ali i po našem zakonu time-charterer ima pravo - u skladu s ugovorom

ili zakonskim uvjetima - određivati brodu potovanje te davati zapovjedniku naloge u pogledu komercijalnog iskorišćivanja broda. Brodar ne odgovara za obveze što ih je zapovjednik broda preuzeo u izvršenju naloga time-charterera. Ali brodar trećim osobama, tj. onima s kojima je time-charterer sklopio ugovor o prijevozu, odgovara kao da je on sam taj ugovor sklopio. Treće osobe imaju osim prema brodaru i pravo zahtjeva prema time-chartereru, i to na temelju sklopljenog ugovora o prijevozu. Navedeno ograničenje brodareve odgovornosti odnosi se samo između brodara i time-charterera.

B.J.

OKRUŽNI SUD, Genova

Presuda od 9.VIII 1958.

Ditta Benasso-Lavarallo i Ditta Enzo
Viale & C. e/a Ditta V.Vanetti

Dokaz o težini ukrcane robe - Dokaz o uzrocima štete na robi, ako je zapovjednik u teretnici unio ograde o stanju tereta

Roba je bila ukrcana na brod u luci Calcutta. Zapovjednik je unio u teretnicu, koja je izdana 10.III, dvije ograde: da je težina nepoznata i da ambalaža ne odgovara te da zbog toga postoji opasnost da se teret ošteti. Osim toga u formularu teretnice bila je otštampana uobičajena klauzula da je teret primljen u priviđeno dobrom stanju i uvjetima. Nakon iskrcaja među strankama je došlo do spora o količini predane robe i o razlozima oštećenja. Primalac priznaje da je - s obzirom na klauzulu koja je u teretnici navedena u pogledu robe - on dužan dokazati koliko je robe bilo predano brodaru na prijevoz. U tu svrhu nudi kao dokaz potvrdu o težini koju je izdala "Superintendence Company of India". Ta je isprava sastavljena u tvornici u mjestu Howrah dana 25.II. Što se pak tiče dokaza o uzrocima oštećenja, primalac tvrdi da u vrijeme ukrcanja roba nije imala vidljivih mana, što izlazi iz navedene klauzule u teretnici, pa da brodar mora dokazati da je šteta nastala iz razloga za koje on ne odgovara. Kao dokaz da je šteta zaista nastala, doprinosi osiguratelj certifikat o ustanovljenju štete.

Stajalište suda je slijedeće:

Tačno je da primalac mora dokazati da je ukrcana